

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2 Din, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Nervozna negotovost o razpletu krize

Odbčitev o sprejetju demisije do opoldne še ni padla — Nestrpno pričakovanje nastopa KDK — Posvetovanja šefov trojke

— Beograd, 2. januarja. Z naraščajočo nervoznostjo pričakujejo beograjski politični krogi nadaljni razvoj krize in razvoj dogodkov. Konference in posvetovanja se vrše na vseh korakih in vsak hip se pojavljajo nove kombinacije in novi predlogi, kako naj bi se rešila kriza, ki nima le značaja parlamentarne vladne krize, marveč značaj globoke krize države in sistema. Dočim se dosedanje režimovci z izjemo demokratov obušno zavzemajo za nadaljevanje dosedanjega sistema, je prodrlo v ostale beograjske kroge že toliko razumevanja, da uvidevajo potrebo temeljitih izprememb in novih poti, da pride država končno iz sedanjega kaosa.

Šefi takozvane trojke so gradili vse svoje načrte na odklonilno stališče KDK. Računali so s tem, da voditelji KDK sploh ne bodo hoteli priti v Beograd, niti kakorkoli sodelovati pri reševanju krize. V tem slučaju so smatrali za samoobsej umevno, da pride do obnove četverne koalicije ali če demokrati odklanjajo sodelovanje, do ustoličenja režima trojke. Sedaj, ko je jasno, da bosta Svetozar Pribičević in dr. Maček, ako bosta pozvana, prišla v Beograd, je zavladala v vrstah trojke velika bojazen glede nadaljnjega razvoja dogodkov. V tej krogi so uverjeni, da je sodelovanje KDK pri reševanju krize ogromne važnosti in da se bo vsled tega kriza vlade spremenila v širok pokret, ki lahko konča s sestavo nevtralne ali deloma neoparlamentarne vlade, ki bi ob sodelovanju KDK izvedla volitve, ali morda pred tem še sprejela proračun. Največji strah imajo hegemonisti pred volitvami.

Vukičevićeva okolica in tudi dr. Korošec še vedno upajo, da bo vendarle sodelovanje KDK v razpletu krize omejeno zgolj na konzultacije na dvoru in da bo KDK odklonila vsako drugo sodelovanje. To bi bilo po mnenju teh krogov za vladno trojko zelo ugodno. V tem slučaju računajo s tem, da bo kriza naglo rešena in da bo na to prišel režim močne roke.

— Beograd, 2. januarja (ob 12.) Doslej še vedno ni padla odbčitev o sprejetju odnosno odklonitvi ostavke dr. Koroščeve vlade. Z vsa sigurnostjo pa se pričakuje, da bo odbčitev padla še tekom današnjega dne. Voditelji bivše vladne koalicije imajo neprestano posvetovanja. Davidović se mudi stalno v svojem klubu, kjer je navzoča tudi večina demokratskih poslancev. Tudi Vukičević je že na vse zgodaj prišel v radikalni klub. Dr. Korošec se je mudil ves dopoldne v svojem kabinetu, kjer ga je posejlo več klerikalnih prvakov in radikalnih voditeljev. Ob 9. se je vrnil iz Sarajeva tudi dr. Spaho. Najprej je odšel v svoj klub, kjer se je vršila kratka konferenca, nato pa se je podal v vladno predsedstvo, kamor je prisel med tem tudi že Velja Vukičević. Od 10. do 11. se je vršila konferenca šefov troj-

ke. Razpravljali so očitno o stališču muslimanov. Vsi trije voditelji trojke so bili po konferenci skrajno rezervirani, iz česar se sklepa, da se dogodki ne razvijajo tako, kakor so želeli.

Dr. Korošec se je takoj po konferenci ob 11.30 podal na dvor in bil sprejet v avdienco. Ob 12. se traša. Splošno se domneva, da bo že pri tej priliki padla odbčitev glede demisije vlade.

Današnji beograjski tisti podčrtava splošno negotovost glede razpleta krize. Radikalna „Samouprava“ sploh ne vidi nobenega izhoda iz sedanjega položaja in liuto napada demokrate, češ da so neolajni zavezništvi in da so brez potrebe razbili četvorno koalicijo. Značilno je, da je postala „Samouprava“, ki je vodila vse zadnje dni liuto kampanjo proti KDK, neobičajno popustljiva in pomirljiva. „Politika“ predvideva

kot edini izhod iz situacije nove volitve. Obširno komentirajo listi včerajšnje izjave Svetozarja Pribičevića in dr. Mačka, ki sta napovedala, da se bosta odzvala pozivu in sodelovali pri konzultacijah na dvoru. Beograjski tisk smatra, da je s tem situacija znatno olajšana in podana možnost, da se vsa vprašanja temeljito razčistijo.

— Zagreb, 2. januarja. Danes je prvič izšla popoldanska izdaja zagrebskih „Novosti“, ki bo odselej redno izhajala opoldne kot tretja izdaja lista. Med drugim poročajo, da je odhod obeh voditeljev KDK v Beograd na konzultacijo takoj po sprejetju demisije že gotova stvar in da gre samo še za dan in uro odhoda. S tem so preseženi naklepi Vukičevića in Korošča, ki sta polagala največ nade na to, da zastopniki KDK sploh ne bodo prišli v Beograd.

Vukičevići in Koroščevi zaupniki v Zagrebu

Zanimiva razkritja o načrtih Vukičevića in dr. Korošča. — Posrečeni poskusi razbiti KDK. — Omahovanje muslimanov.

— Beograd, 2. januarja. Od aktivnega politika, ki je zelo dobro poučen o vsem, kar se dogaja za kulisami, je dobil vaš doposnik sledeče informacije o načrtih Velje Vukičevića in dr. Korošča:

„Velja Vukičević in dr. Korošec sta skušala za vsako ceno preprečiti v sedanjem trenutku ostavko vlade. Ker pa so demokrati s svojim postopanjem ostavko izsilili, sta se morala končno vdati. Korošec in Vukičević sta se skrivali že delj časa pripravljala, da izrineda demokrate iz vlade in jih nadomestita s katerikoli drugo skupino. Pri tem so jih sedaj demokrati prehiteli. Da pa bi se izognila nadaljnim presenečenjem, sta dosegla izkoriščajoč razne okoliščine, da ostavka ni bila takoj sprejeta, marveč se je zavlekla za tri dni, tako da sta oba znatno pridobila na času.“

„Med tem so bili poslani v Zagreb zaupniki Velje Vukičevića, ki so imeli nalogo stopiti v stike s politiki HSS in SDS. Ti agenti so imeli nalogo pridobiti za vsako ceno eno ali drugo skupino za direktno ali indirektno sodelovanje v bodoči vladni skupini z radikali in muslimani ali klerikalci. Vukičević in dr. Korošec sta gradila vse svoje

načrte na to, da razcepita KDK, s čimer bi bila zlomljena glavna fronta proti njunemu režimu.“

„Kakor vse kaže, ta načrt ni uspel. Izjave, ki sta jih podala Svetozar Pribičević in dr. Maček, dokazujejo ne le popolno solidarnost KDK, marveč tudi povsem enotno stališče glede rešitve krize in sodelovanja KDK. Zadnje na- do polagata zato dr. Korošec in Vukičević na ustoličenje režima trojke. Pa tudi tu so nastale gotove težkoče. Če tudi ima dr. Spaho od svojega posanskega kluba proste roke, se vendarle še ni definitivno opredelil za režim trojke, kakor se je to zlasti zadnje dni naglašalo iz okolice Velje Vukičevića in dr. Korošča. Včeraj se je vršila v Sarajevu seja glavnega odbora IMO, na kateri je morala pasti odbčitev. Sodeč po razpoloženju v muslimanskem klubu, ni tako sigurno, da se je IMO odločila za nadaljnjo podporo Koroščev-Vukičevićevega režima. Gotovi znaki govore za to, da je začela v IMO prevladovati struja, ki se nagiba deloma k demokratom, deloma na k KDK. Verjetno je, da se bo takoj po sprejetju demisije že pri prvih konzultacijah to vprašanje znatno razčistilo, ker bodo morali muslimani pokazati svoje karte.“

Razpust italijanskega parlamenta

— Rim, 2. januarja. Kralj je danes podpisal dekret o razpustu posanske zbornice. Nove volitve, ki bodo razpisane za 23. marec, se bodo vršile že po novem fašističnem volilnem redu. Koncem februarja se sestane veliki fa-

šistični svet, ki bo sestavil in definitivno odobril kandidatne liste.

Neurja v Franciji

— Pariz, 2. januarja. Od četrtka dalje razsaja v Rokavskem prelivu veliko neurje, ki zelo ovira promet. Tudi v notranjosti Francije razsaja hudo neurje. Reki Marna in Seina grozita vrhu tega s poplavam.

Vprašanje srbskih dolgov Franciji

— Beograd, 2. januarja. Včeraj se je vršila v vladnem predsedstvu konferenca, ki jo je sklical dr. Korošec in ki so se udeležili zastopniki zunanjega ministra dr. Ilija Šumenković, finančni minister dr. Subotić in generalni direktor Narodne banke dr. Dragoljub Novaković. Konferenca bi se morala udeležiti tudi minister trgovine dr. Mehmed Spaho, ki pa se takrat še ni vrnil iz Sarajeva. Na konferenci so razpravljali o plačilu naših dolgov v Franciji. To vprašanje še vedno ni rešeno in razpravila o njem mednarodno sodišče v Haagu. Francoski posestniki obveznic predvojnega srbskega državnega posojila slejkoprej zahtevajo, da se jim dolg izplača v zlatu, kakor je bilo tudi svojevčasno posojilo izplačano v zlati valuti. Generalni direktor Narodne banke dr. Novaković, ki je aktivno sodeloval pri reševanju tega vprašanja in se je udeležil tudi razprave pred mednarodnim sodiščem v Haagu, je podal obširno poročilo o trenutnem stanju procesa in stavil svoje predloge, kaj bi bilo treba ukreniti nadalje. Rezultati konference se čuvažjo v strogi tajnosti. V informiranih krogih pa se zatrjuje, da bomo ta proces izgubili.

Bolezen angleškega kralja

— London, 2. januarja. Glasom buletina, ki je bil izdan danes dopoldne, je stanje angleškega kralja zopet zadovoljivo. Injekcije kalcija so se izkazale za zelo učinkovite. Zdravniški upajo, da bo nadaljnje lečenje še hitreje napredovalo ter da se bo posrežilo spraviti kralja še pred spomladjo zopet na noge.

Za osamosvojitve Indije

— Kalkuta, 2. januarja. Indijski narodni kongres je sprejel resolucijo, v kateri zahteva, da se Indiji priznajo vse pravice, ki jih uživajo angleški dominioni.

Davek na samce v niški oblasti

Kuriozni sklepi niške oblastne skupščine. — Obdavčeni bodo brez izjeme vsi samci nad 30 let.

— Niš, 2. januarja. Na svoji včerajšnji seji je niška oblastna skupščina sprejela proračun za leto 1929. Proračun predvideva razne nove takse in doklade, tako med drugim takso na kino vstopnice, na luksuzne avtomobile in na luksuzne pse. Najbolj zanimiva je uvedba davka na samce. Tozadevna uredba določa, da morajo plačati vsi nezoženjeni v starosti nad 30 let letno po 100—2000 Din, sorazmerno z državnim ne-

posrednim davkom, ki ga plačujejo. Državni uradniki so razvrščeni tako, da plačujejo uradniki I. kategorije po 300, II. kategorije po 200 in III. kategorije po 100 Din letno. Tega davka so oproščene samo osebe, ki dokažejo z zdravniškim spričevalom, da so za ženitev nesposobne. Lastniki lajnih hiš morajo plačati poseben oblastno takso v znesku 2.500 Din letno.

Po zaključku lista:

Demisija vlade sprejeta

Danes opoldne je kralj sprejel demisijo vlade. Popoldne bodo pričele konzultacije na dvoru.

Beograd, 2. jan. Ob 14. Ministrski predsednik dr. Korošec se je mudil v avdienci na dvoru pol ure. Odhajajoč z dvora je bil, kakor vedno, skrajno molčeč in ni hotel dati novinarjem nikakih izjav. Odsel je takoj v vladno predsedstvo in sklical nujno sejo ministrskega sveta. Seja ministrskega sveta je trajala deset minut. Po seji je bil ob 13.30 izdan sledeči komunike:

»Danes ob 12.30 je sklical ministrski predsednik dr. Korošec sejo ministrskega sveta, na kateri je sporočil ministrom, da je Nj. Vel. kralj sorejel podano ostavko vlade ter poveril dosedanjjo vladu z vodstvom vladnih poslov do rešitve krize.«

Po informacijah iz vladnih krogov bodo že danes popoldne pričele konzultacije na dvoru. Prvi bo pozvan v avdienco predsednik Narodne skupščine Ilija Mihajlović, nakar bodo sledile konzultacije ostalih šefov parlamentarnih skupin.

Borba za Skenderbegovo knežjo veržico

Najvažnejše albanske vladarske insignije se nahajajo na Dunaju, od koder bi jih kraj Zogu rad dobil nazaj.

Dunaj, 2. januarja. Kakor znano, si je nameraval Ahmed beg Zogu povodom proglasitve za albanskega kralja nadeiti imo Skenderbeg, v spomin na Jurja Kastriotiča Skenderbega, ki je osnoval neodvisno albansko kneževino. Skenderbegova kneževska veržica je shranjena v dunajskem umetništvu - zgodovinskem muzeju. Albanska vlada je že ponovno poskušala prijeti v posest te veržice, ki je prišla v dunajski

muzej kot vojni plen. Tozadevno so bili podvzeti pri dunajski vladni diplomatski kanceliji, ki pa so ostali brezuspešni. Dunajska vlada, odnosno uprava muzeja, la namreč dok. la, da je pridobila veržico rednim potom proti odkupnini. Sedaj je stavil kralj Zogu ponudbo za odkup veržice. Ponudil je zelo visoko svoto, vendar pa se dunajska vlada še ni odločila, ali bo prodala to zgodovinsko rariteto.

Rumunski državni proračun sprejet

— Bukarešta, 2. jan. Zbornica in senat sta danes zaključila debato o proračunu in odgovoru na prestolni govor. V splošnem je debata potekla popolnoma mirno. Za stopniški opozicije so se omejili na nekaj kritičnih opazk in samo naglašali, da bodo najprej počakali na pozitivno delo vlade. Razen madžarske stranke so vse manjšinske stranke izrekle voljo zaupanja. Za izravnavo proračuna, ki je bil za 600 milijonov reduciran, je finančni minister določil mnogo novih davkov, predvsem povišanje dohodninskega davka in uvedel davek na pivo in alkohol. S tem povišanjem je državni blagajni zasiguranih 600 do 700 milijonov novih dohodkov. Po votiranju teh davkov znaša proračun 37.7 milijonov dolarjev in je popolnoma uravnotežen. S tem proračunom so zelo olajšana pariška pogajanja za posojilo in v vladnih krogih domnevajo, da bo pogodba o posojilu podpisana najkasneje do 15. januarja.

Demisija madžarskega pravosodnega ministra

— Budimpešta, 2. januarja. Pravosodni minister Pesti je potrdil poročevalcem, da bo v prihodnjih dnevih podal ostavko, ker namerava prevzeti vodstvo zavoda, ki je bil ustanovljen za likvidacijo agrarne reforme. Pesti bo kljub temu obdržal poslanski mandat.

Splošna redukcija madžarskega proračuna

— Budimpešta, 2. jan. Kakor se izve iz političnih krogov, namerava madžarska vlada spremeniti proračunsko politiko. Dočim bo na eni strani zmanjšala dohodke, da omili bremena davkoplačevalcev, bo na drugi strani skrbela mnogo izdatkov. Ta proračunska politika izvira od novega finančnega ministra Wekerla.

Kitajci nacionalizirajo po sovjetskem vzorcu

— Berlin, 2. jan. Na pritožbo sovjetske vlade zaradi zaplenjene ruske radiopostaje v Harbinu, niso kitajske oblasti uradno nikesar odgovorile, le maršal Čangšiang je izjavil, da je brezlična radiopostaja postala last kitajskega naroda. Kakor poročajo iz Harbina, bo isti maršal prevzel v kitajsko režijo tudi vso vzhodnokitajsko železnico.

Kupujte „Zvezdanko“

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZZA.

Devize: Amsterdam 0—22.835, Berlin 13.53—13.56 (13.545), Bruseli 0—7.912, Budimpešta 9.8925—9.9225 (9.9075), Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9957—8.0257 (8.0107), London 275.64—176.44 (275.04), Newyork 56.61—56.81 (56.71), Pariz 0—222.47, Praga 168.1—168.9 (168.2), Trst 296.54—298.54 (297.60, 297.50).

Effekti: Celjska 158—0, ljubljanska Kreditna 125—0, Prašedionca 920—0, Kreditni zavod 175, Vevče 114—0, Ruše 250—280, Stavbna 56—0, Šešir 105—0.

Les: Tendence nespremenljive. Zaključnih je bilo 7 vagonov in sicer 4 vagoni drv, 2 vagona odpadkov in 1 vagon oglja.

ZAGREBSKA BORZZA.

Devize: Dunaj 801.07, Berlin 13.545, Milan 297.54, London 276.04, Newyork 56.71, Pariz 222.47, Praga 168.50, Curih 1095.6, Effekti: Voja škoda 435—437.

INOZEMSKA BORZZA.

Curih: Beograd 9.1275, Dunaj 73.03, Berlin 123.53, Milan 27.16, London 25.185, Newyork 518.90, Pariz 20.30, Praga 15.37.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

Po Silvestrovem in novoletnem mačku

Novo leto v znamenju mačka in snega. — Silvestrovanje na Taboru, v Narodnem in Mestnem domu. — Slovo od starega leta

Ljubljana, 2. januarja.

V tem-le si bomo najbrže vsi Slovenci edini, tudi tisti, ki iščejo v še tako nedolžnem jaju diake, da se lahko potem spetirajo: Silvester je postavljen preveč na koncu meseca in leta. Šele takrat ima ta čestit svetnik veljavo, ko zija že po vseh žepih in denarnicah sibirski puščoba in so v vseh kotih polnočne, zmečkane in — neplačane.

Na Silvestrovo bi sicer kazalo, da bi potegnili vsako debelo črto pod bilanco odhajajočega leta in bi porabili žalostne izkušnje minulih dni za izpametovanje v novem letu. Pa kdo se bo še enkrat moril z žalostnimi dogodki? Zato proč — slabih dni spominja. Pozabimo revščino tega sveta in hajdi v družbo veselih obrazov.

«Že! Že! Ampak mošnje so — prazne; in vsakdo ni veseli Šiškar Balantov Vodnik, da bi pel brez zvenka in cvenka...»

Se zadnje popoldne se vrše dirke za novci. — «Pumpanje» na vseh koncih in krajih, kod more, se prav, zvito obilne pred gospodom šefom za — predjem.

Ko pa zašume v žepu stotaki in kovačice, se z imenitnim predumom zakadiš v najbližjo dvorano, kjer se že gnete na stotine veselih silvestrovcev, ki se hočejo razigrati volje prethotapiti v leto 1929.

Po polnoči pa je vladala sploh povsod razigrana volja. Vinček in Silvestrovo nastrojenje sta obšla vse, nihče ni niti pomislil, da gre vse — žalostnim dnevom naproti. Čim bolj so se bližale jutranje ure, tem bolj je planetlo povsod pobratimstvo. Od zvenelih zvokih čaš so se pričeli obijati in bratiti. Se raje pa «sestriti» — saj kaj se pa bolj priče, kot očarujoč cmok z lepo sosedo Linco, Ančko ali Tončko...

Ko se je pa spuščalo novo leto skozi meglo, ni bilo na ljubljanskih ulicah skoro nobenega Ljubljancina. Pod odejami so sanjali s srečnim nasmeškom na žejnih ustih o blaženih vtihih preteklih noči, ko pa se je zdnilo in so se dvigali prvi zaspani in skesanji mački, so se čudili novi Ljubljani, ki se je med tem povsem na novo tapetaliziral z belim zametom.

Hudomušna narava! Samo zato si je nadela novo belo uniformo, da se še bolj odražajo kontrasti s podelbelih obrazov in krmežljivih oči. Edina roba, ki gre po novem letu v promet, je piramidon in razne «žavbe» za preganjanje fizičnega mačka. Moralni maček se ne da zlepa preganjati in bo še strahil nekaj časa okrog, dokler ne bo zopet prilike za nov — greh.

Pa kljub vsem muham novega leta — naj bo iskreno pozdravljeno.

S predumom oborožen in obdan od žlahtnih cvetk nežnega spola si pripravljen na vse, najmanj pa na streljanje — kozlov, ki se ne štejejo v Silvestrovi noči za nikak ali pa vsaj majhen greh.

Da ste videli na letošnjem silvestrova-

nju vso odlično, čestito in številno družbo, ki se je zbrala na Taboru? Svrgoleto in šumelo je kot v panju, le kadar je «nastopil» program — takrat je vse utihnilo in poslušalo izbrane in duhovite kuplete, poslušalo umetnika — žvižgača. Se divjo mičnim girnom, občudovalo akrobate, najbolj pa so bili všeč pajaci, posebej oni s privlačnim nosom, ki so opredali razne prigode in kroniki l. 1928. Tudi največjemu Slovincu so poklonili svojo pažnjo:

«Vendar nam Slovenec regira, strašansko se mu gor — peha...»

Tabor je bil na Silvestrovo res tabor veselja, zadovoljnosti in živahnosti, kljub temu, da ni dobilo več sto ljudi prostora pri mizah. Je bilo pa zato dremja za vse dovolj. Po polnoči se je razvil ples, vsak najmanjši prostorček so izrabili prijatelji plesa. Se na odru okrog klavirja, kjer je kraljeval gospod Verij, in se izmučen poti kot bi o sv. Jakobu obračal seno, so se drenjali parki in si šepetali besede za novoletne čestitke.

Tudi v Narodnem domu je bilo živahno. Program je bil pester in številni obisk je pričal, koliko simpatije uživa Ljubljanski Sokol. Na sporedu so bile telovadne in zabavne točke, za spremembo repertoarja je skrbela izvrstna železničarska godba, ki je zaigrala par poskočnih valčkov in druge za Silvestrovo primerne komade, o polnoči pa je bila slavna alegorija z napovedjo novega leta. Zabava je bila zelo animirana in je trajala do ranega jutra.

V areni je zbrala hirijske prijatelje. Tudi arena je bila dobro obiskana. Program je bil zelo posrečen, zlasti je ugajal boks med svetovnimi šampionoma Fiksom in Foksom. Foks je imel smolo, da je izgubil zobe in jih je moral iskati po dvorani. Razni drugi komični nastopi so še dvignili veselo razpoloženje, zelo je ugajal tudi nastop plesne dvojice. Stojkovičeva Seunig. K animiranosti je mnogo pripomogel Svarov džez bend, a tudi dobra kapljica.

Ljubljanski Zvon, ki je bil letos brez krova, je moral svojo že tradicionalno prireditve opustiti, zato pa je dobro odrezal «Slavec» v Mestnem domu, kjer so se plešali sukali do ranega jutra. «Soča» se je poslovala od starega leta pri «Levu», bilo pa je tudi še nebroj drugih prireditev po gostilnah in kavarnah.

Slovo od starega leta torej ni bilo preveč žalostno, za nekatere pa je bil skok v novo leto je nenavaden dogodek. Bilo jih je namreč več, ki so si lastili neomejeno pravico do kričanja in razgrajanja. Mislijo so pač, da gre sila pred pravico in so tudi druge nagovarjali, naj jim pomagajo kričati. Razgrajajoči so bili tudi zbrani na policiji. Namesto rusov proti mačku, so prejeli račune za razbite šipe in nagrado za ponočno razgrajanje. Maček je bil potem še huši. Drugače je bilo pa Silvestrovo v Ljubljani brez posebnih dogodkov.

Vampir v zagrebški mesariji

V Zagrebu je mesnica, pred katero se zbirajo vsako noč lahko verni meščani, ki trdijo, da slišijo pokojno mesarjevo ženo sekati meso.

V hiši mesarja Sjepana Lubenjaka na zagrebški Ilici že nekaj dni straši. Vsa ta del mesta je razburjen in pred mesarjevo hišo se zbirajo vsako noč številna množica Zagrebčanov, ki poslušajo, kako vampir ropota in straši po hiši.

Poročevalec «Novosti» je obiskal mesarja in ga vprašal, kaj misli o vampirju, ki straši v njegovi hiši. Hvala bogu, da ste prišli, je rekel mesar Lubenjak. Želel sem poročati se o vampirju s kakim novinarjem, kajti kar se godi pred mojo hišo večer za večerom, presega že vse meje. To je stvar za Zagreb. To si upam reči, čeprav sem sam Zagrebečan. Že od sv. Stefana se zbira pred mojo hišo na Ilici množica Zagrebčanov in Zagrebčank in poslušajo mojo pokojno ženo, ki se je povampirila in sedaj straši po hiši. Čudim se praznovanju naših ljudi, saj ne živimo v srednjem veku. Že od božiča se zbirajo pred mojo hišo, postajajo noč za nočjo pred mesnico ter izgubljajo čas in zdravje. In večina njih trdi, da se natančno sliši, kako duh moje pokojne žene rogovili po mesnici, šteje denar in seka meso.

Kdo je prvi izsledil vampirja in kako je začela ta čudna zgodba, je vprašal povinar.

— Mogoče je samo dvoje, je odgovoril mesar. — Ker je hiša stara, so se naselile v nji poganje, ki povzročajo šum in ropot v mesnici. Ali pa prihaja šum iz sosednjega lokala. Nikola Knobel stane v isti hiši in prezidava svojo delavnico v vinotoki. Ne vem, zakaj se mu tako mudi, toda resnica je, da dela noč in dan. Lahkoverneži so slišali ta ropot in pa beganje podgan po mesnici ter so tako prišli na misel, da se je moja ranjaka žena povampirila in straši v mesnici. In prosim vas, zakaj bi se ravno moja žena povampirila? Živela sva složno in vred pol leta je umrla brez moje krivde. Zelo sem žaloval za njo, ker je bila dobra gospodinja in vzorna žena. Z njeno pomočjo sem prišel do premoženja. Pred 10 leti sem otvoril majhno mesnico v Ilici, danes sem pa lastnik dvonadstropne hiše in imam podružnico mesnice. Zakaj bi se moja žena povampirila. Živela sva zadovoljno. Res je, da sem se kmalu drugič oženil, toda to sem moral storiti, ker sem rabil družico. Ljudje, ki imajo sami opravka z obitjo, razumejo, da nisem mogel storiti drugače in da ni greh, če sem se vnovič oženil. Sploh se mi pa zdi budalost govoriti — še danes o vampirjih. Človek na tudi sovražnik, saj veste, in ni čudno, da je vse skupaj podla intriga, ki jo zaradi šuma v so-

sednem lokalu in ropota podgan v mesnici nastala fantastična zgodba o vampirju. Tudi čevljarški obrtnik Knobel je hudo razburjen, ker se pred njegovim lokalom zbira ponoči množica in poslušava vampirja. Ko se pred hišo zbere množica in poslušava strahove, plane Knobel iz lokala in se pezi na lahkoverneže. Kaj ste ponoreli? Ali vas je vrag obsedel? Zakaj ne greste domov spat? Kaj vas briga, če jaz delam v svojem lokalu? Zabijam žbeležja v va čuje, da vampir šteje denar ali da polaga uteži na tehtnico. Če zabijam deske, slišite kakor vampir seka meso. Pojdite domov spat, tedaki! Kaj se vas tiče, če preurejam čevljarstvo v vinotoki. Ne rabim vas za stražo pred hišo.

Sam mesar Lubenjak je šel poslušati strahove v svojo podružnico na Ilici. Neke noči je prišel pred hišo ob eni. Nato se je vrnil domov in je odšel pred mesnico zopet zjutraj ob 3. Našel je množico, ki je vso noč stala pred mesnico. Čutil se je, da je v Zagrebu še toliko praznovernih ljudi.

Silvestrovanje v Zagrebu

Tudi letos je bilo slovo Zagrebčanov od starega leta bučno in veselo. Tako je tudi pri nas navada, praznovanje v Zagrebu Silvestra po kavarnah, gostilnah in restavracijah. V Zagrebu je bilo letos okoli 300 takih zabav. Vršile so se večje elitne zabave v zagrebških dvorinah in hotelih, v manjših gostilnah in kavarnah v mestu in na periferiji pa so bile manjše zabave. V zadnjih seveda niso potekle mirno in brez incidentov.

Tako sta imela policija in rešilni oddelki mnogo dela. Rešilno postajo so poklicali že v ponedeljek zvečer na Bišeniško cesto, kjer se je ponesrečil brezposeln delavec 52-letni Pavel Obot iz Sombora. Šel je po cesti precej pijan in je spodrsnil na spolzkih tleh ter si pri padcu razbil nos. Odpeljali so ga v bolnico, kjer so mu obvezali rano. V neki gostilni na Kanalu se je zabavala pijana družba. Razlivala je vino po mizah in razbijala kozarce. Zabava je bila na vrhuncu, ko se je pripetila nesreča. Brivski obrtnik 27-letni Slavko Dugorečki iz Krapine si je prerezal žile na desni roki. Na mizi je bilo polno črepinjav od razbitih čaš in steklenic. Dugorečki je v pijanosti tolkel po mizi in udaril po steklenici, ki se je razbila. Steklo mu je prerezalo žile. Zdel je krvaveti, v gostilni pa niso vedeli, kako bi mu ustavili kri. Poklicali so rešilni voz, ki je ranjenega veseljaka od-

peljal v bolnico. Slično se je ponesrečil krojaški pomočnik Josip Kunder iz Ljuborja v Zagorju. Zabaval se je v neki gostilni na Novi cesti, in ko se je zjutraj pisan valjal po gostilni, se je prerezal s steklom na desni roki. Ker so rane nevarne, je moral v bolnico. Zjutraj so poklicali rešilno postajo tudi v Vlaško ulico. Rešilni voz je tu prevzel nekoga Jakoba Kečkeša, ki je nameščen kot čuvaj pri tvrdki Kaiser. Po Silvestrovanju se je v pijanosti domov grede stopel s tovariši. Pri tem je dobil težko rano z nožem v prsa.

Prvi snežni zameti

Ljubljana, 2. januarja.

Na Silvestrov večer je zagrnila Ljubljano pravcata londonska megla. Nekateri so prorokovali, da bomo imeli še nekaj dni lepo vreme. Toda zmotili so se. Že na novo leto dan popoldne je začelo snežiti in do danes opoldne je zapadlo skoro že pol metra snega. Ljubljana je danes došla povsem drugačno prometno sliko. Veliki snežni zameti, ki divjajo po vsej Sloveniji, so povzročili znaten prometni zastoj. Jutranji in dopoldanski vlaki so prihajali od vseh strani s precejšnjimi zamudami, toda železniška uprava je bila kos svoji nalogi ter je pravočasno odstranila vse ovire. Največji zameti so v kočevskem okraju in po Notranjskem.

Kljub velikemu snegu dopoldne še niso bile pretrgane zunanje brzovozne in telefonske zveze.

Ljubljana je že zgodaj zjutraj kazala nenavadno lice. Tramvaj že zjutraj in tudi dopoldne ni vozil. Na Zaloški cesti je baje obital prvi voz v snegu, ki je privozil iz remize. Nasprotno pa sta mestna avtobusa vzdruževala promet med Višim in Ježico. Drugače je bilo prav malo avtomobilov in drugih vozil na cesti. Mestna občina je po cestnem nadzorstvu takoj uredila vse potrebno, da bi odstranila vse prometne ovire ter je poleg stalnih mestnih delavcev najela še približno 200 brezposelnih delavcev, da so pričeli odkidavati sneg. Zanimivo sliko kaže tudi ljubljanski trg. Vse je zasneženo na Vodnikovem trgu. Ob drni pri semenišču je prav malo prodajalcev sadja, a tudi sredi trga je prazno.

Občinstvo se je dopoldne splošno zgrajalo nad trpinčenjem živali. Konji so morali z velikanskim naporom vleči vozove premoaga in drugega blaga. Po večini so obitali sredi ulice v snegu in vozniki so jih neusmiljeno pretepali.

Kidanje snega in snaženje hodnikov

Mestni magistrat ljubljanski opozarja hišne in zemljske posestnike, oskrbnike, hišnike in najemnike hiš, stavišč in drugih prostorov na § 82 cestno - policijskega reda ljubljanskega, ki vsebuje določila glede snaženja hodnikov, kadar zapade sneg. Glasno predpisov je treba očistiti hodnike in pešpote ob posestvih in parcelah nemudoma. Čim zapade sneg in če vsled tega poži ali se napravi poledca, je treba posuti hodnike tudi s peskom, pepelom ali kako drugo stvarjo. Snaženje in posipanje je treba izvršiti v širini hodnika ali pešpota. Poleg tega se morajo očistiti tudi dotični arki (kadunje) ob hodniku, ker se sicer pri tajanju ali zmrzovanju snega voda ne bi mogla odtekat. Kadar zapade sneg ponoči ali se napravi poledca, treba je opraviti čiščenje in posipanje vsaj do 7 ure zjutraj. Pri neprestanem sneženju je treba osnažiti hodnike in druzgo večkrat na dan in jih tako posipati da ni nevarnosti za pešce.

Z dvorišče se ne sme sneg ali led odkidati na cesto temveč ga je zvoziti v ljubljano ali na odkazana skladišča. Sneg ki sam zdrži ali se pomoče s streh, morajo hišni posestniki nemudoma od svojih stroških zvoziti s ceste. Ob užnem vremenu je hodnike in pešpote po potrebi večkrat na dan očistiti in posipati.

Prestopke teh določil bo mestni magistrat kaznoval po cestno - policijskem redu, poleg tega pa bo odredil, da se dooteno opuščen ali nemarno opravljen del izvrši na stroške zamudnega lastnika hiše.

Palača madžarskega poslanstva v Pragi na dražbi

Prški trgovec F. Wöfel toži Madžarsko za odškodnino v znesku 1 milijon Kč. Zastopnik Madžarske si je zaman prizadeval izpodbiti pristojnost mešanega češko-slovaško-madžarskega razsodišča. Po končanem sodnem postopku se je preselilo razsodišče iz Budimpešte v Bratislavo, kjer je izreklo sodbo da mora madžarska država plačati odškodnino. Toda tožitelj kljub neštetim intervencijam ni dobil denarja. Pravni zastopnik Madžarske je izjavil da Madžarska odškodnine ne bo plačala, češ, da lahko določi kvoto dolga samo reparacijska komisija, ne pa mešano razsodišče. Na ugovor, da je vprašanje pristojnosti razsodišča že davno rešeno in da se mora Madžarska njegovemu sklepu ukloniti, je budimpeštanska finančna prokuratura odgovorila, da Madžarska kljub temu dolga ne bo poravnala.

Tožitelj se je obrnil na praško deželno sodišče z zahtevo po eksekuciji. Zahteval je, naj se palača praškega madžarskega poslanstva eksekutivnim potom zapleni. Eksekucija je bila dovoljena in tudi vrhovno sodišče je ta sklep potrdilo. Tako pride palača madžarskega poslanstva v Pragi na javno dražbo, ki se bo vršila začetkom januarja. Če Madžarska v kratkem ne plača Wöfelu odškodnine, bo madžarski poslanik v Pragi z vsem poslanškim osebjem in inventarjem deložiran.

Kaj nam obeta novo leto

Madame Fraya pravi, da bo tudi l. 1929 v znamenju katastrof. Ženskam obeta boljše čase. — Pohlep po denarju bo še večji.

Vsako leto se pojavljajo razni preroki, ki skušajo uganiti in napovedati vse važnejše dogodke v novem letu. Že zadnjič smo poročali, kaj vse čaka svet v novem letu po mnenju teh dvomljivih prerokov, našli smo najvažnejše dogodke in pojave v življenju podednih narodov, ki pa seveda za dotični narod odnosno državo ne pomenijo niti sreče, niti nesreče, ker je zelo dvomljivo, če se bo prerokovanje izpolnilo. V splošnem prerokom malo kdo verjame, dogajajo se pa podedni primeri, da ta ali oni res ugane, kaj se bo zgodilo v bližnji bodočnosti in to je voda na mlin vseh prerokov.

Madame de Thebes je svoj almanah za leto 1929 že izdala, pa ima smolo, da je celo med Francozi, ki so bili do zadnjega na njo zelo ponosni, prišla nekak iz mode. Za novo leto je namreč napovedala vse polno nesreč in katastrof tako, da ji celo Francozi nečejo več verjeti, ker napoveduje njeno prerokovanje tudi njim zelo viharo in nesrečno leto. Pač pa je prišla v modo druga francosinja ga. Fraya, ki je postala nekaka uradna vedeževalka. Čujmo torej, kaj nam obeta ona v novem letu.

Fraya ugotavlja v prvi vrsti, da bo leto 1929 v znamenju Marsa in solca, kar pomeni z drugimi besedami, da se je treba pripraviti na nasilja, brutalnosti, elementarne katastrofe, razne nesreče in izbruh najgrših človeških lastnosti. Najnižji instinkti lahko dosežejo v znamenju Marsa in solca vrhunec. Pošteni ljudje morajo biti v novem letu zelo previdni, kajti če do danes še niso izvršili nobene tatvine ali umora ali če pri kakih katastrofi še niso izgubili glave, se jim utegne to zgoditi v novem letu. Geslo novega leta bo: dobro služiti in uživati.

Z druge strani sta pa Mars in solnce zelo naklonjena razvoju in razmahu nadpovprečnih ljudi. V novem le-

tu dočakamo velika znanstvena odkritja, v medicini pa pravo revolucijo. V medicini se začne uveljavljati tudi psihizem. Psihijatrija in kirurgija bosta zelo napredovali. Kdor ima torej namen zblazniti ali ljubiti vnetje septična naj raje še malo počaka. Veliki uspehi se obetajo tudi v literaturi, glasbi in gledališki umetnosti, kjer se pojavi nova formula. Samo slikarjem ga. Fraya ne obeta nič dobrega. V novem letu ne pričakuje od njih nič posebnega. Povsod, v umetnosti, znanosti in politiki, stopijo v ospredje mlade moči. Stara garda politikov, ki zavzema že 25 let v pretežni večini držav vodilna mesta, bo izginila. Sedanjí francoski vladi napoveduje Fraya skrajno smrt. Raje bo morala odstopiti že mladi. Nova vlada priravi pot diktatorju, ki ga dobi Francija najpozneje čez štiri leta.

Fraya se je spomnila tudi gospodinj, samo da je mislila menda le na francoske. Napoveduje namreč še večjo dračnino. Trgovini bo predel do mace zelo slaba. Francija bo stala na pragu revolucije, toda končno se bodo zburjeni duhovi za silo pomirili. Zenski pokret bo zelo napredoval. Poročene in nenoročne bodo skušale postati neodvisne in v splošnem se bo naložila ženska zbolila.

Kakor vedno se bodo zbirali tudi v novem letu nad evropskim, vzhodnim, črni oblaki preteče vojne. Vohne se na tudi v novem letu ni treba bati, ker je zadnja evropske narode temeljito opametovala in ker bi vojaki, ki so se udeležili zadnjega svetovnega klanja, pod nohoben pogolem ne šli daleč po kostanj v žrjavico za tuje interese. V splošnem bodo najslabši pred trije meseci, spomladi se pa obrne vse na bolje. Glavno je torej držati se dobro prve tri mesece, potem pa že pojde kako.

Samomor mladega poročnika

V Foči se je ustrelil včeraj poročnik Antonijević. — Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

V Foči se je odigrala na novega leta dan pretresljiva ljubavna tragedija. Častnik tamonjske garnizije, poročnik Dobrica Antonijević je izvršil v sobi dežurnega oficirja samomor. Mladi poročnik se je ustrelil s Steyer - pištolo v glavo. Kroglja mu je prebila glavo in zadela v steno ter padla na tla. Na kraj samomora sta prišla takoj poveljnik mesta in policijski uradniki. Našla sta Antonijevića v mlaki krvi. Bil je nezavesten, ker je pa še dihal, so poklicali sreskega zdravnika, ki je samomortu mučil prvo pomoč. Poročnik je bil v agoniji. Čez pol ure se je zavedel za trenutek nato se je pa zopet onesvestil. Boril se je s smrtjo do večera in je ponosil izdihnil. Kroglja mu je ranila možgane.

Vzrok samomora mladega poročnika je nesrečna ljubezen. Pred letom dni je prišla v Fočo neka Marija Damjančič pl. Vergada s Korčule. Prišla je k svoji sestr Martinovčevići ki je zdravnica v Foči. Ker je bil Antonijević katolič Damjanovčevića pa pravoslavne vere je njena sestra preprečila da se Damjanovčevića ni shajala z mladim častnikom in je tudi odločno odklonila ženitev. Ker je pa tudi Marija kljub temu ljubila častnika, jo je sestra poslala nazaj na Korčulo.

Antonijević pa lepe Korčulanke ni mogel pozabiti in tudi ona mu je ostala zvesta.

Častnik je prebil daljši dopust na Korčuli in je prisegel Mariji, da jo bo vzel za ženo. Nato se je zopet vrnil v Fočo in prošil ponovno za dopust ki ga je tudi dobil. Odpeljal se je v Plevno, kjer ima mater. Ne ve, kaj se je mlademu častniku pripetilo doma, toda ko se je vrnil v Fočo, je bil popolnoma spremenjen. Pred dnevi je dobil od matere pismo, da je njegova hčubica Marija prišla s Korčule v Plevno. To ga je popolnoma zmešalo. Bil je ves iz sebe. Bledel je ves dan po mestu. Obiskal je vse trgovce, kjer je bil kaj dolžan in je poravnal vse dolgove. Pri tem je izjavil da ne mara več dolgov, ker ima namen ubiti se. Ker je bil Antonijević sicer znan kot velik šaljivec, mu ni nihče verjel.

Novo leto je častnik prebil z nekim muslimanom, ki je bil njegov najboljši prijatelj. Temu je izjavil da se je naveličal življenja in da ga bodo spravile ob službo razne pritožbe proti njemu. Prijatelj ga je tolažil in ga pregovarjal, naj si ne konča življenja zaradi taki malenkosti. Zvečer je Antonijević telefonično poklical Plevlje. K telefonu pa ni prišel, temveč se je ob 11 uri ustrelil. Antonijević je bil star komaj 24 let. Rodom je bil iz Plevlje in je bil v Foči splošno priljubljen. Poveljnik mesta je o samomoru takoj obvestil Antonijevićevo mater.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA
Začetek ob 20 uri.
Sreda, 2. jan.: «Ukročena trgovljava» B.
Četrtek, 3. jan.: Zaprt.
Petek, 4. jan.: «Betlehemska legenda» A.
Sobota, 5. jan.: «Dobri vojak Švejk». Znižane cene lrv.
Nedelja, 6. jan.: Ob 15 «Peterčkové poslednje sanje. Znižane cene (od Dn 15.—navzdol). Izven.
Ob 20 «Ziv mrtvec». Znižane cene lrv.
Ponedeljsk, 7. jan.: «Lepa Vida» Red B.

OPERA.
Začetek ob pol 20. uri.
Sreda, 2. jan.: Zaprt.
Četrtek, 3. jan.: «Dalibor» D.
Petek, 4. jan.: Zaprt.
SENTIAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Sobota, 5. jan.: «Bunbury» Abonma.
Nedelja, 6. jan.: «Bunbury» Izven.

Premijera «Treh mladenc» bo v operi koncem tega tedna. Opereta je kompozicija komponista Berthea po Schubertovih melodijah ter je radi svoje melodioznosti splošno priljubljena.

Danes zvečer se ponovi v drami zanimiva Shakespearejeva komedija «Ukročena trgovljava» v Zupaničevem prevodu. Jutri, v četrtek 3. t. m. ostane drama zaprt.

V petek 4. t. m. «Betlehemska legenda» za abonma A.
Sentjakovski gledališki oder vprizori v soboto 5. in v nedeljo 6. t. m. tridejansko angleško komedijo «Bunbury» — Pisatelj imenuje to igro — trivijalna komedija za resne ljudi, in opisuje v njej življenje v angleških krogih. Komedija je polna krasne duhovite komike. Situacije so tako zapletene, da se posetniki zabavajo izvrstno. Kdor ljubi dobro in privrženo komiko, naj poseti predstavo — Vstopnice so v predprodaji v trgovini g. Petra Šterka, naslednik Miloš Karničnik na Starem trgu. Začetek obeh predstav je ob 20. uri.

Beleznica

Koledar.
Danes: Sreda, 2. januarja 1929; katoličani: Ime Jezusovo; pravoslavni: 20. decembra, Danil.

Današnje prireditve.
Drama: «Ukročena trgovljava».
Kino Marica: «Kozak».
Kino Ideal: «Moralac».

Dejurne lekarnice:
Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Góspodstva cesta.

— Službeno iz LHP-a. Seja uprav. odbora se vrši 3. I. ob 20. v damskem salonu kavarn Emona. — Tajnica.

Opice niso bile naše prednice

Ta trditev ni sicer nič novega, navzlic temu da drži Darwinova teorija, danes še vedno tako trdno kakor ot času svojega nastanka. Darwin sam je namreč prav dobro vedel da ljudje nismo potomci opic, kakor hoče vedeti polinteligentna, ki trdi, da njegove teorije pozna, temveč je trdil da izviramo tako ljudje kakor opice od nekega skupnega živalskega prednika, ki ga danes že davno ni več med živimi.

Te dni je izšla v gemški Ullsteinovi založbi knjiga «Človek in njegovi predniki» izpod peresa prof. Friedricha Maurerja, ki dokazuje pravilnost Darwinove teze in govori o vseh izsledkih, ki jih je v tem oziru napravila znanost od Darwinovih časov sem. Knjiga je bogato ilustrirana. Maurer je bil priljubljen znamenitostna Haeckla in izvršilec njegove zadnje volje. Danes je vseučiliški profesor in ravnatelj anatomskega zavoda v Jeni.

Dnevne vesti.

— **Odklikovanje.** Odklikovani so z redom sv. Save II. stopnje član glavne kontrole Hilarij Vodopivec, z zlato kolajno za državljanske zaslugе posestnik iz St. Jošta na Kozjaku Franc Rašček, z redom sv. Save V. stopnje pa uradni kopališča Rogaske Slatine dr. Franjo Novak.

— V naše državljanstvo so sprejeti posestnik iz okolice Celja Henrik Bizjak, učiteljica z Bleda Terezija Nagele in vdova iz Maribora Martina Šram.

— **Javna inženjerska praksa** na ozemlju naše države je dovoljena inženjerju iz Ljubljane Ivanu Tornogu.

— **Prepovedane publikacije.** Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi v Argentini izdano brošuro »Stjepan Radić — Moj politični življenjski in rumenski kolektorja za leto 1929« Alma-nahul Banatulu in »Calendarul Zentru To-ti Si Pentru Toate«.

— **Ustanovitev katastrskih uprav.** Kakor smo že poročali, so bile s 1. januarjem ukinjene vse obstoječe sreske katastrske uprave, katastrske evidence in sekcije za vzdrževanje katastra. Njih agende so prišle v pristojnost katastrskih uprav, ki so bile na novo ustanovljene. V območju ljubljanske finančne direkcije so bile ustanovljene katastrske uprave s sedežem v Ljubljani za območje davčnih uprav v Ljubljani-mestu, Ljubljani srezu, Kamniku, Litiji in Logatcu, v Novem mestu za območje uprav v Novem mestu in Cernomlju, v Kranju za območje davčnih uprav v Kranju, Radovljici in Skof-lji Loki, v Kočevju za davčno upravo v Kočevju, v Brezicah za območje davčnih uprav v Celju, Laskem, Konjicah in Smarju pri Jelšah, v Slovenjgradcu za območje davčnih uprav v Slovenjgradcu, v Prevaljah in v Gornjem gradu, v Mariboru za območje davčnih uprav v Mariboru in Slo-venški Bistrici, v Ptujem za območje davčnih uprav v Ptujem in Ljutomeru v Murski So-boti za območje davčnih uprav v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

— **Polaganje državnega strokovnega iz-pita zdravnikov.** Ministrstvo nar. zdravja je poslalo vsem higijenskim zavodom okrož-nico, v kateri ponovno naroča vsem zdrav-nikom v pripravi skupini, ki imajo pravi-co polagati državni strokovni izpit za pre-hod iz pripravne v pomožno skupino, da se prijavijo k izpitu najkasneje v enem me-secu. Po pravilih za ta izpit se lahko pro-izvijo zdravniki v času svoje triletno pro-izvorne službe. Kdor se v določenem roku ne prijavi k izpitu, izgubi službo, ker ho-ministrstvo narodnega zdravja smatra, da izpita ni položil.

GRADSKA LJEKARNA.

Kamenita ul. 11.
Mene so bolele kosti 18 let, a sedaj nič več ne čutim bolečin, odkar sem se namazal z Reumatism, zato se vam lepo zahvaljujem.
Delić Ante Muč Dalmacija.

— **Iz notarske službe.** Notar v Cerknici g. Josip Kenda nastopi s 7. januarjem novo notarsko službo na Brdu.

— **Iz odvetniške službe.** V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana dr. Bogdan Žužek s sedežem v Ljubljani in dr. Anton Megušar s sedežem v Brezicah.

— **Iz »Uradnega listca.«** Uradni list št. 122. z dne 29. decembra objavlja uredbno o določitvi činov in razvrstitvi zvanj finančne stroke.

— **Dnevnece za službena potovanja.** Po uredbi o povračilu potnih in selitvenih stroškov državnim uradnikom znašajo dnevnice za službena potovanja na ozemlju naše države za ministre in državne podtajnike 250 Din, za uradnike I. kategorije 1. in 2. skupine 200 Din, za uradnike I. kategorije 4. skupine 140 Din, za uradnike I. kategorije 5. in 6. skupine ter II. kategorije 1. in 2. skupine 110 Din, za uradnike I. kategorije 7., 8. in 9. skupine, II. kategorije 3. in 4. skupine ter III. kategorije 1. in 2. skupine 90 Din, za uradnike II. kat. 3. skupine in III. kategorije 3. in 4. skupine 75 Din, za zveznične 60 in za služitelje 50 Din. Za dnevnice se računa čas od odhoda do povratka. Za vsakih 24 ur se računa polna dnevница.

— **Pošta branilnica kraljevine Srbov.** Hrvatov in Slovencev uvede z 10. januarjem 1929 mednarodni virmanski promet z Nemčijo potom čekovnih zavodov v Berlinu in Monakovem pod istimi pogoji, pod katerimi je ta promet že upeljan z ostalimi državami. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica pošte hranilnice v Ljubljani, pri kateri se tudi lahko naroče seznaniti imenikov ček. računa v Nemčiji, Avstriji, Švici, Čehoslovaciji in Belgiji.

— **Obzoba Zagrebčanov,** ki so razobesili črne zastave. Zagrebška policija je izvela iz arhivov staro cesarsko naredbo iz leta 1854 in kaznovala po nji 25 nesčasnov vsakega na 500 Din globe, ker so izobesili 1. decembra žalne zastave. Z manjšo denarno globo so bili kaznovani lastniki lokalov, ki so izobesili žalne zastave v strahu, da bi jim demonstranti lokalov ne demolirali. Večina kaznovanih je zadovoljna s kaznjajo, samo nekateri so se pritožili.

— **Slovenska številka »Sturmax.«** Urednik mednarodne revije nove umetnosti »Tank«. Ferdo Delak, ki se mudi na gledališkem študiju v Berlinu, je prevzel pri vodilni mednarodni reviji nove umetnosti »Sturmax« uredniško mesto za mlado jugoslovansko umetnost. Kot tak je s predavnanji o jugoslovanski in posebej slovenski novi umetnosti otvoril vrsto propagandnih večerov, katerim se v doglednem času pridružijo še gledališki eksperimenti. Januarja 1929 pa izide v uredništvu Ferda Delaka in njemu v pomoč dodeljenega nemškega književnika Heinza Luedeksa slovenska številka revije »Sturmax« s prispevki Marija Kogojca, Veno Pilonca, Ferda Delaka, Ivana Čarže, Mihe Maleša, Avgusta Černi-

goja, Edvarda Stepančiča, Ivana Poljaka, Zorka Laha in drugih. Vse interese opazujemo, da stane izvod te bogato ilustrirane številke s poštnino 15 Din in se naroči pri: Heinz Luedcke, Berlin Sw 61, Oltchkestrasse 107.

— **Natečaj na nove letalske častnike in podčastnike.** Vojno ministrstvo razpisuje natečaj za 30 častnikov iz vseh vrst orožja za službo pilotov v zrakoplovstvu. Obenem razpisuje natečaj za 50 podnadornikov, ki bodo prevedeni k avijatik. Kandidati se morajo prijaviti najkasneje do 20. t. m. komandi zrakoplovstva v Petrovaradinu.

— **Tajski promet v Dubrovniku.** Od 1. januarja do 31. oktobra je bilo v Dubrovniku 30.005 letoviščarjev in sicer 12.238 naših državljanov, 6002 Nemca, 4226 Avstrijcev, 3777 Čehov, 966 Madžarov, 450 Poljakov, 428 Angležev, 108 Francozov, 414 Američanov, 968 iz drugih evropskih držav in 41 iz Afrike in Azije.

Odvetnik

dr. Bogdan Žužek

vjudno naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta 28/1.

— **Živalske kušne bolezni v ljubljanski oblasti.** Od 17. do 23. decembra je bilo v ljubljanski oblasti 7 slučajev svinjske kuge, 1 konjskih garij in 1 čebelar kuge.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno s severovzhodnimi vetrovi in s snegom. Z novim letom smo dobili prvi zimski sneg, ki bo obledel že čez noč, ga je zapadlo v Ljubljani 28 cm. Vse dopoldne je močno snežilo. Včeraj je bilo oblačno po vseh krajih naše države in ponekod je snežilo. Največ snega je zapadlo v Ljubljani in v ljubljanski oblasti. V južnih krajih so imeli včeraj dež. Zanimivo je, da temperatura včeraj čez dan ni padla pod ničlo. V Splitu je bilo 12, v Beogradu 6, v Mariboru in skopljah 4, v Zagrebu 2, v Ljubljani 1,2. Danes jutraj je kazal barometer v Ljubljani 758 mm, temperatura je znašala — 2 C.

— **Kranjska podružnica SPD naznanja,** da je podružnica »Kot na Gozdu« za časa zimske sezone od nedeljav in praznikov ter sobotah in dnevi pred prazniki stalno odprta in oskrbovana.

— **Pri lani prebavi, šolodžnem in žravnem katarju,** črevesnih oteklinah, naglušnosti k vnetju slepiča vam povzroča naravna »Franz-Josef« grenčica lahko prebavo brez vsakih bolečin. Preizkušnje na kliničkih trde da je grenčica »Franz-Josef« najboljša in najučinkovitejša odvajalna sredstva. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— **Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 53-T**

Iz Ljubljane

— **Iz čudne razmere.** Danes dopoldne na uoben način ni bilo mogoče dobiti telefonske zveze z ljubljansko bolnico. Informirali smo se pri tehničnem vodstvu telefonske centrale, kje tihi tem vzrok in povedali so nam, da je pošta bolnico izključila, ker do danes še ni poravnala naročnine za telefon. Res lepe razmere vladajo v bolnici pod klerikalno upravo.

— **Iz 16.168 bolnikov je lani sprožila ljubljanska bolnica.** Na ljubljansko bolnico je vsak dan večji naval. Dočim je bilo v letu 1927 sprejetih v bolnico okoli 14.000 bolnikov, se je njih število letos pomnožilo za 2000. Do zadnjega dne v letu je bilo v ljubljansko bolnico sprejetih 16.168 bolnikov. Zanimivo je, da je bila bolnica skoraj vse leto prenapolnjena. Naval je bil v vseh mesecih velik, največ bolnikov je prišlo jeseni in pozimi. Celotno na Silvestrovo, ko običajno druga leta ni bilo nikogar v bolnici, je prišlo v zavod mnogo bolnikov. Krive so največ socialne razmere, kajti ljudje se ne morejo zdraviti doma. Poleg tega so lani razsajale razne bolezni, a tudi število nesreč je bilo zelo veliko.

Ples Sokola I. na Taboru v soboto, 5. januarja

— **Hilni plesniki ljubljanski,** pridite takoj v pisarno društva hilnih posestnikov po prepise katastrskih listov, ker drugače je nemogoče pravilno sestaviti prijave za zgradarino.

— **Iz Ples Sokola I.** se vrši kot običajno vsako leto prihodnjo soboto na Taboru. Ta prireditelji se je močno udomačila in privlačila vsako leto mnogo mladine na Tabor, to pa tembolj, ker se nudi prilika za mal denar 10.— Din lepa plesna zabava v veliki lepi dvorani.

— **Iz Ciril Metedova veselice** dne 5. januarja 1929 v Sokolski dvorani, Narodni dom. Vhod z Bleiweisove ceste. Prosta zabava, godba, petje, ples.

Iz Celja

— **Celjsko gibanje v celjski župniji.** V celjski župniji so bili v letu 1928 poročni 204 pari. Rojenih je bilo 443 (moških 231, ženskih 212) otrok, umrlih je bilo 480 (moških 243, žensk 187).

— **Silvestrovo je bilo v Celju tudi leto prav živahno.** Vrtilo se je več Silvestrovih prireditev, izmed katerih je bila najzabavnejša sokolski v veliki dvorani Celjskega doma. Program sokolskega Silvestrovskega večera je bil zelo izbran in je občinstvo zelo ugajal. Izvajal se je lepo in breskno. Zelo zadovoljila je tudi polnočna alegorija, ki

jo je tudi leto pridelil brat Matija Benčan.

— **Uradni dan TOI zbornice v Ljubljani** bo v Celju v torek, dne 8. januarja v ravateljstvu sobi Javnega skladišča in Savinjskem nabrežju.

— **Arrestiran je bil v Celju radi pote-puista** 16-letni Miroslav Sankovič, rojen v

Trstu, brez stalnega bivališča in brez sredstev.

— **Umrl je v Rečici ob Paki trgovec** Valentin Klemenčič.

— **Sestanek upokojenih učiteljev iz Celja** in bližnjega okoliša bo v soboto 5. t. m. ob 4. uri popoldne v Celjskem domu.

Nebo v januarju

Kakor je bilo staro leto brez važnejših nebesnih pojavov, tako nam astronomija tudi v novem letu ne obeta nič posebnega. Nastaneta samo dva solnčna mrka, od katerih bomo videli pri nas drugega, ki nastane 1. novembra. S tem pa se ni rečeno, da v novem letu ne bo na nebu nobenih zanimivih pojavov. V prvih mesecih se bodo videli na večernem nebu Mars, Jupiter in Venera, čez polnočjo jih nadomesti Saturn, jeseni pa se pojavi zapet Jupiter.

Solnce se polagoma zapet približuje nebesnemu ekvatorju. V januarju se vrača proti ekvatorju sicer počasi, vendar pa dan že znatno naraste. Začetkom januarja vzhaja solnce ob 7.50 in zahaja ob 16.5 tako, da traja dan 9 ur 15 minut. Koncem januarja vzhaja solnce ob 7.27 in zahaja ob 16.49 tako, da traja dan 9 ur 13 minut. V januarju, zlasti drugi polovici, doseže solnce najvišjo lego na nebu okrog 14. Zato je popoldne znatno daljše, nego dopoldne. Koncem meseca doseže ta razlika skoraj pol ure. V prvi polovici januarja je solnce v znamenju Kozoroga, 20. januarja pa stoji v znamenju Vodnarja.

Luna. Začetkom januarja se bliža luna nebesnemu ekvatorju, ki ga prekorači danes in doseže najnižjo lego pod njim 10. januarja. Nato se vrača proti ekvatorju, ki ga prekorači 17. januarja in doseže najvišjo lego nad njim 23. januarja. Znova prekorači ekvator 29. januarja. Lunine faze bodo: zadnji krajec danes ob 19.44, mlaj 1. januarja ob 1.28, prvi krajec 18. januarja ob 16.15 in ščip ali polna luna 25. januarja ob 8.9.

Planeti. Merkur se bo videl v drugi polovici januarja na večernem nebesklopu. Zahaja okrog 18. nekoliko severneje od kram, kjer zahaja solnce. 22. januarja bo Merkur najdalje od solnce. Vidimo ga lahko s prostim očesom kmalu po solnčnem zahodu blizu jugozapadnega ozorja.

Venera žari na zapadnem delu in je največji objekt na večernem nebesklopu. Neptun je v sozvezdju Leva in se vidi skozi daljnogled kot stalnica S. zvezdne velikosti Vzhaja okrog 19.

Meteorji: Začetkom januarja stopi v akcijo prvi meteorjev, znanih pod imenom Quadrantide z radiantom v sozvezdju Boota.

Legla zvezdnega firmamena začetkom januarja ob. sredi januarja ob 20 in koncem januarja ob 19. Na severovzhodu je Velika Medvedica, dalje proti vzhodu blizu ozorja Lev, na vzhodu Rak, nad njim pa Dvojčki. Na jugovzhodu tik nad ozorjem je Veliki pes, dalje proti jugu Orion. Kočiča in Bik, v zenitu stoji Perzeus, na jugozapadu se bliža ozorju Kit, nad njim stoji Ove in Andromeda, na zapadu se tišči ozorja Ribe in Pogaz, na severozapadu pa Labod.

Hipnotizem v službi zločina

Hipnotizer, ki je posiljeval ženske in hipnotizer, ki je poslal 17-letnega fanta v smrt, da bi se polastil njegovega denarja.

Cedalje bolj se kupijo dokazi, da je hipnotizem jako dvorezno sredstvo, ki bi se moralo zabraniti po zakonu vsem tistim osebam, ki ne razpolagajo z dovoljenim čutom odgovornosti pri hipnotičnih poskusih. V Berlinu je bil pred dnevi zdravilni hipnotizer Lorenz obsojen na dve leti zapor, ker so mu pred sodniki dokazali, da se je posluževal hipnotizma v obskurne seksualne namene. V hipnotičnem stanju je posiljeval ženske, ki so prihajale k njemu na konzultacije o zdravstvenem stanju. Spravil jih je v odvsnost svoje volje, da so mu bile na mišljaj poslušne, kar so uvidele šele davno pozneje, ko se je hipnotični vpliv že nehal.

Še bolj zanimivo pa se glasi poročilo kriminalne policije iz Kassla, ki je odkrila, da se je postavil neki nemški hipnotizer naravnost v službo zločina. 17-letni kleparstvi vajenec Tomaž Novotny je bil že del časa pod vplivom nekega tovariša, o katerem se je šepetalo marsikaj, med drugim tudi to, da zna človeka »zakarati«. Njegova čarovnija pa je izhajala samo iz njegove sposobnosti hipnotizirati šibkejšega Novotny je tem vplivom docela podležel. Roditelji so z veliko skrbjo zasledovali razvoj sina, ki se je vedno bolj izkušal in je zadnje čase napravil nekaj kakšen vtis duševno zmedenega človeka. Tedenki zaslužek, ki ga je prej vedno prinašal domov materi je v zadnjem času zadrževal zase in na vprašanje kaj dela z denarjem, je dal enostavne odgovore, da ga nima.

Na božični večer je fant izginil z doma. Oče in mati sta mislila, da je šel k znancom na obisk in da se bo vrnil ponoči. Ko sta videla, da ga ni do ranega jutra, je oče javil nestanek sina policiji. Baš ob istem času pa je policija prejela vest, da se je neki mladenič, še ne dvajset let star, vrzel pod brzovlak ki je ob osmih zvečer prihrumel na kasselsko postajo. Preiskava je dognala, da ni samomorilec nihče drug nego Novotny. Vzrok samomora pa je bil zakoniten in nepojasnjen.

Kriminalna policija je začela poizvedovati in je prišla do zaključka, da pravega motiva za samomor ni. Nato so detektivji začeli zasledovati samomorilčevega tovariša. Ta ima res zmožnosti, da hipnotizira človeka. Svoji hipnotični vpliv je narahajal izključno v ta namen, da je vodil 17-letnega Novotnyja na svoji volji. Fant mu je izročal zadnji čas ves svoj zaslužek, ki je hipnotizerju omogočal pohajkovanje. Novotny je bil videti jako denaritar, staršem pa ni mogel povedati kaj mu je. Hipnotizer, ki je bržčas uvidel, da je zanečal svojo žetev za na roh blaznosti, mu je v hipnotičnem stanju zapovedal, da se mora vreči pod vlak Lokomotiva je Novotnyja raztrgala na kosce. Epilog te ne navadne drame bo pred sodščim. V Nemčiji se spriče teh slučajev množe zahteve, naj postane policija pozorna na vse, ki se pečajo s hipnotizmom da se prepreči zloraba okultnih moči v temne namene.

Novo leto v stari in novi Rusiji

Navada lahko izgine sama, toda ubiti jo je zelo težko, skoro nemogoče. V sovjetski Rusiji so sicer zatrli takozvane buržuazne običaje, vendar pa novo leto še vedno svečano praznujejo. Seveda prihod novega leta v Rusiji ni več tako svečan, kakor je bil pred revolucijo, toda ljudje hrepene še bolj po veselju in razvedrilu, da bi vsaj na Silvestrovo pozabili na vse, kar jih tare. Pred vojnjo menda nikoli na svetu niso tako svečano pričakovali novega leta, kakor v Rusiji. Na Silvestrovo so po vseh večjih mestih izginili z ulic beščci, zato se je po pojavilo tem več sanj, v katerih so se vozili ljudje na izprehod. Vsi izvoščki so bili zasedeni. Pred 10. uro je vsako večje mesto skoro izumrlo. Vsi, ki so se hoteli veseliti novega leta, so se zbrali pri znanih ali v restavracijah. Naipre je prišla na vrsto običajna ruska večerja z neštevilni zakuskami, vodko, topilni in mrzlimi ribami, pečenim puranom, močnatimi jedmi ali sladoledom itd. Novo leto so pričakovali v Rusiji veččinoma v restavracijah ali nočnih lokalih, kjer so se zbirali ljudje od vseh koncev in krajev mesta. V Moskvi se je zbiralo občinstvo v restavraciji »Praga« ali »Ermitaž Ofvier«. Tu so čakali, da je odbila ura dvanaest, in ko so napili novemu letu in se vsi po

vrsti poljubili, želeč si obilo sreče, so se razšli.

S sanmi so se odpeljali po dva in dva v predmestja, kjer so jedli in pili do ranega jutra. Vsaka večja restavracija v predmestju je imela zimski vrt, kjer so bili igrali pod tročnimi rastlinami nestro oblečen člani. Natakari v belih platenih oblekah so stregli gostom, ki v veselju in rajanju niso poznali nobene meje. Vsi so bili med seboj zaljubljeni in vsem je bilo težko pri srcu, da se bliža delovni dan, ki ga bo treba prepsati ali pa preživeti s hudim mrazom.

V novi Rusiji je pričakovanje novega leta po restavracijah odpadlo, ker restavracij ni več. Tudi polnočne službe božje, ki jih je pravoslavna duhovščina na vse pretege branila, so morale izginiti. Toda v bistvu praznujejo Rusi Silvestrovo še vedno tako, kakor so ga praznovali v starih časih. Miza mora biti obložena z raznimi delicatami in tudi vodka spada k pričakovanju novega leta, samo da se ne imenuje zdi več Nikolaevka marveč Rykovka. Poleg vodke pije Rusi pivo, likerje in krimsko vodo, ki je nadomestilo za inozelska vina. In kakor so se nošeno napili v starih časih, tako se napijejo na Silvestrovo tudi zdaj. Od kneza Vladimirja do sovjetov si ne moremo misliti v Rusiji brez vodke nobenega večjega praznika, zlasti pa ne novega leta.

Novo leto v Stambulu

Prejšnje čase so Turki praznovali novo leto 1. marca brez vsakih ceremonij, brez pompa in raranja. Pozneje se je pa tudi pri njih udomačil običaj praznovanja novega leta, toda način njihove praznovanja je bil originalen. Kakor Srbi, so tudi oni praznovali Silvestrovo 13. januarja. Na Silvestrovo so vsi noč prekvatili in marsikatera ženica se je tresla za svojega moža, kajti igrali so hazard.

Toda energični reformator Kemal paša je pred tremi leti tudi s to tradicijo radikalno pometel. S tesom in pajčolanji vred je odpravil tudi kvartanje in uvedel je praznovanje novega leta na dan 1. januarja. In Turki, ki so spočetka na njegove reforme godrnjali, so mu zdaj hvaležni. Očividci zatrujejo, da so Turki zdaj navdušeni za praznovanje pomembnejših praznikov.

Turki seveda ne poznajo Silvestrova v našem pomenu besede. Zvone, nje, božično drevesce in druge take tradicije so jim španska vas. Oni praznujejo novo leto v karnevalskem razpoloženju. V Stambul vladajo pravcati kaos in dirindali. Ceste so posute s konfetami in korlandoli, hrušči in trušči je nepopisen. Vse narode vidite zastopane, vse jezike sveta čujete. Res pravcati Babilon. Kitajci prodajajo češpljeve, zagoreli ciganečki ponujajo slaščice na prodaj, na vogalih in križiščih tabore židje, Grki in Perzi, ki pečejo kostani. To so največji siromaki.

Proslave v javnih lokalih Turki ne poznajo, pač na pričakujejo novo leto po mestu. Na Silvestrovo je ves Stambul pokonci. Zanimivo je, da hodijo po mestu tudi ženske, ki so morale v stari Turčiji leto in dan tlačiti doma. Turkinje so zelo buhezne in v šarmantno in napravilo na trica najboljši vtis.

Zdi so, da so Kemalove reforme vplivale tudi na vreme, kajti v Stambulu sneži. Sneži kakor pri nas, obenem je pa pritisnil hud mraz. Za Turke je to seveda redek dogodek, kajti prave zime v Stambulu navadno sploh ni.

Betlehemska zvezda signal z Marsa?

Dočim so ljudje na sveti večer murno sedeli doma okrog božičnega drevesca, je stal francoski zvezdoslovec Giacobini pri svojem daljnogledu in zrl v carstvo zvezd, išoč zveze z Marsom. Mars se je na sveti večer znatno približal zemlji. Ko je Giacobini zrl v svetovje, so mu rojile na glavi čudne misli in naenkrat se je spomnil betlehemske zvezde.

Trno sem prepičal, je izjavil drugi dan novinarjem, da je bila betlehemska zvezda, za katero so šli trije kralji, velika svetlobna obla, odnosno signal, ki so ga poslali prebivalci Marsa na zemljo. Zvezdoslovje je sicer zadnje čase zelo napredovalo, vendar pa še ne tako, da bi poznalo vse tajne svetovja. Po mojem prepričanju ni bila betlehemska zvezda nič drugega, nego poskus prebivalcev Marsa, dobiti zvezo z zemljo.

Zanimivi jubileji v novem letu

Tudi v letu 1929 bo mnogo zanimivih jubilejev, nanašajočih se večinoma na važne tehnične, gospodarske in kulturne izume odnosno pridobitve. Med drugim se bo ves kulturni svet spomnil 650 letnice prvega beneškega zrcala, 270 letnice prve stenske ure in 630 letnice prvega morskega svetilnika. Pred 270 leti se je prvič v praksi rabil kondenzator in pred 290 leti so začeli rabiti klmik kot sredstvo proti raznim boleznim, zlasti malariji.

Letos bomo praznovali 70 letnico prvega akumulatorja in aneroida, 90 letnico fotografije na papirju in vulkaniziranja gume. Pred 60 leti so uvedli v Avstro-Ogrski prvi korespondenčni listek, pred 170 leti je bil pa sestavljen prvi orkestrion. Letos bomo praznovali tudi 50 letnico izdaje prvih znamk za pnevmatično pošto, 30 letnico izuma protialkoholnega serumu, 90 letnico prve električne žarnice, 90 letnico parafinskih sveč, 60 letnico Šueškega prekopu, 120 letnico električnega brzojava, 110 letnico stenografije, 70 letnico tlakomera, 60 letnico trobarvne tiskarskega tiska in 30 letnico telegrafona.

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše!

Dinozavri v Srednji Aziji

Brzojavka švedskega potovalca Sve-na Hedina sporoča iz Srednje Azije, da je kitajski geolog njegove ekspedicije dr. Juan odkril južno od Santaja okoli 30 velikih in 3 manjših dinozavrov iz jurske dobe. To je prvič, da so izsledili na azijski celini ostanke teh predpotopnih zmajev. S tem smo dobili boljše vpogled v razvoj azijskega kontinenta pred milijoni in milijoni let.

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

Sok je priklinal z glavo. Ko pa sta bila sredi druge igre, je odložil karte, dvignil glavo in prislutnil.

— Kaj je? — je vprašal Lexington, toda brat mu je namignil, naj molči. Stopil je k vratom in jih naglo odprl.

Za njimi je bil hodnik, na koncu pa Bobov kabinet, iz katerega so vodila vrata v knjižnico.

— Ničesar ne slišim, — je dejal Lex. Komaj je izgovoril te besede, se je začel iz Bobovega kabineta klic na pomoč.

V istem hipu je Sokrates že hitel po hodniku, Lexington pa za njim. Zaletel se je v vrata knjižnice, toda bila so zaklenjena.

— Odprite vrata! — je zakričal. Stopil je nekaj korakov nazaj in se zaletel z vso silo v vrata, ki so zahrčala in popustila. Bob Stone je sedel za pisalo mizo, njegov obraz je bil zabuhel, oči izbuljene. Jezik mu je visel iz ust.

Zamolko je hropel, vrat je imel zadrgnjen z belim, svilenim robcem. Sokrates je planil v sobo še pravočasno, da je videl, kako je nekdo smuknil skozi vrata. Toda najprej je stopil k Bobu, Robec je bil zadrgnjen z ravnilom in če bi ga bil napadalec še malo zadrgnil, bi se bil Bob zadušil. Sokrates je odvezal robec in napol mrtvi Bob je omahnil na stol.

— Za njim! — je zakričal Sokrates. Ugasnil je luč, skočil k oknu in pogledal v temo. Opazil je senco, ki se je naglo premikala. Pomeril je in dvakrat ustrelil. Potem je skočil skozi okno, ne da bi pomislil, kako globoko pade. Vstal je, planil čez vrt in prispel na travnik, kjer se je prepiral, da je neznanec izginil.

Sofer in vrtnar sta prihitela iz garaže, čim sta začula strele. Sokrates je jima kratko pojasnil, kaj se je bilo zgodilo.

— Preiščita vrt in privedita mi napadalca, če ga izsledita.

Vrnil se je v kabinet. Bob se je bil že zavedel in v hipu, ko je Sokrates vstopil, je nervozno iztegnil roko, da zakrije papir, ležeč na pisalni podlogi.

Bobova kretanja je bila pa za odlomek sekunde prepozna. Kajti Sokrates je opazil, da je črnilo še mokro. Videl je samo besedo »Močvirje«, ki mu je pa povedala mnogo.

Po tem se je Sokrates prepričal, da je bila Bobova levica privezana k nogi stola, dočim je imel desnico prosto. Okrog pasu je imel zadrgnjeno vrv tako, da se ni mogel upirati napadalcu.

Sele čez dobre pol ure je mogel pojasniti, kaj se je bilo zgodilo.

— Sedel sem tu in pisal, — je pripovedoval. — In kakor vidiš, Sok, sem razmišljal o tem vražjem Močvirju na Blatu. Baš sem hotel napisati to ime, ko

sem zaslišal, da se je odprlo okno in nekdo je zaklical: Roke kvišku! Ozrl sem se in zagledal moža z zakritim obrazom. Takoj sem spoznal Jetheroea. Čudovito lahko je zlezal skozi okno v mojo sobo, pomeril je name s puško in jo držal namerjeno, dokler ni zaklenil za seboj vrat. Potem me je potisnil na stol in privezal. Vedel sem dobro, da bi bil klic na pomoč moja smrt. Upal sem, da pride morda kdo mimo, morda Williams ali ti. In še predno sem se prav zavedel, mi je ovil robec okrog vratu. Bil sem brez moči, a vendar sem se upiral.

— To sem slišal, — je dejal Sokrates. — A kaj se je zgodilo potem?

— Zategnil je robec in zastokal sem. — In to je bilo vse?

— Vse, — je odgovoril Bob. — Kaj pa še hoješ? Vse sem ti povedal.

— Zakaj te pa ni zdravil brez vseh priprav?

— Vprašaj njega, — je zarežal drugi gače dobrodušni Bob srdito. — Oprostite, dragi, živci so mi odpovedali. Mandlejeva smrt in zagonetna Mollyna usoda mi gresta preveč na živce. — Povesil je glavo in solze so mu prišlele iz oči.

— Pustim te samega, Bob. Takoj se vrnem.

Odšel je na vrt in zvedel, da šofer in vrtnar nista ničesar našla.

— Dobro, pogledam sam, — je dejal Sokrates.

Toda o napadalcu ni bilo duha ne sluha. Ko se je vrnil je srečal v veži Lexingtona.

— Lex, pojdi na policijsko stražnico v Haslemer. Naročil sem Franku, naj telefonira, če zve kaj važnega.

Bob si je bil že toliko opomogel, da je z zanimanjem opazoval zlomljeno ključavnico.

Sok, ti si neverjetno močan.

— In vendar še premalo, — se je zasmejal Sokrates, — sicer bi bil ujel Jetheroea in ga poučil, da ni lepo daviti odličnega bivšega policijskega inšpektorja.

Bob se je zakrohotal.

— Da, slaba mi je predla, dragi Sok. Vse na svetu bi bil dal, da bi mogel ustreliti napadalca tako, kakor je bil ustreljen najin ubogi prijatelj.

Hodil je nervozno po sobi sem in tja. — Ne morem si zbiti iz glave misli, da se jim bo načrt končno vendarle posrečil in da me ubijejo.

— Zakaj praviš »ubijejo«? Kdo pa so tvoji sovražniki?

— Jetheroe in njegova banda. Tolpa, za katero se skriva in ki zanj dela, ljudje, ki so umorili Mandleja in zvalili v past Molly. To je najčudovitejša zadeva, kar sem jih kdaj poznal, — je odgovoril.

— Ni povsem točno, — je dejal Sokrates. — Globoko bi si oddahnil, če bi vedel, da je to samo ena zagonetka, samo en voz, ne pa cela štrna.

— Kaj misliš s tem?

— Pride čas, ko ti povem, — je odgovoril Sokrates in oči so se mu zaiskrile. — Potrebna mi je samo še zveza med

Mandlejevo smrtjo in Mollynim ugrabljenjem.

— Misliš, da je bila ugrabljena?

— O tem sem trdno prepričan, — je odgovoril Sokrates flegmatično. — Včeraj je bila Molly ugrabljena.

— Bože moj, toda kako? Saj je odšla predvčerajšnjim.

— Bila je tu do večera. Pravim, da je bila tu v hiši do večera, — je trdil Sokrates. — In ves ta čas smo begali kakor norci okrog, vse smo prebrskali in preiskali, ona pa je bila zaprta tu. Brzjavka, ki je klicala v London mene in mojega slugo, o katerem veš, da je iz Scotland Yarda, je bila poslana samo zato, da bi me odstranila iz hiše.

— A telefonsko poročilo, katero sem dobil iz Weston-super-Mare? Mar je imelo isti cilj? — je vprašal Bob. — A kje je bila Molly?

— Preiščiva hišo, morda najdeva sledove. Začniva kar tu.

— Tu?

Sok je priklinal.

— Kam vodijo ta vrata?

— V knjižnico, onale pa v kopalnico, kjer imam bazen, ki ni posebno velik, a vendar mi zadostja za plavanje. Kaj ga še nisi videl?

Odprl je vrata, prižgal luč in pokazal veliko, lepo opremljeno kopalnico, sredi katere je stala deset čevljev dolga in osm široka kad.

— Čemu je ta omara tu? — je vprašal Sokrates in pokazal na belo, dvojno omaro na koncu kopalnice.

— Za kopalne obleke, nič drugega ni v nji.

Bob je stopil k omari in jo odprl.

— Čemu je pa stol v nji?

Bob se je popraskal za ušesi.

— Vrag me vzemi, če vem. Se nikoli nisem videl stola v omari, — je odgovoril.

Sokrates se je oziral po kopalnici. Okna so bila visoka tako, da bi jih niti največji moški ne dosegel.

— Kdaj si bil zadnjič tu?

— Že teden dni se nisem kopal, — je odgovoril Bob.

— In tudi v kopalnici nisi bil?

Bob je odkimal z glavo.

— A kam vodijo ona vrata?

— Na vrt. Odkrito ti povem, da sem jih dal napraviti v času, ko je Mandle preurejal svojo delavnico. Zasedoval sem isti cilj, samo da je tu en izhod na vrt, drugi pa v kabinet. On je pa imel vrata na hodnik, ki je vodil v spalnico. Ko je bila Mandlejeva adaptacija končana, mi je prišlo na misel, da bi bilo dobro napraviti v kopalnici bazen.

— Kdo sme v tvojo knjižnico?

— Skoro vsa služinčad. Največkrat zahaja v njo Williams.

— A v kopal? Ali se sme služinčad tu kopati?

Bob je odkimal z glavo.

— Splah ne, — je odgovoril smeje. — Samo jaz se kopljem tu. — Kadi splah ni treba pomivati. Avtomatično se polni in prazni.

Gripa je že dosegla Evropo!

V Berlinu so vse bolnice prenapolnjene. — Bolezen je epidemičnega značaja, vendar je njen potek lahek. — Prvi znaki obolenja

Pred kratkim tednom dni smo beležili, da se gripa v Ameriki strašno širi in da presega število bolnikov samo v Združenih državah nad tri milijone duš. Glasom zadnjih poročil je val bolezni onstran Oceana nekoliko uplahlil. Epidemijo smatrajo v Ameriki za premagano. Preboleli so jo dobro in smrtnih slučajev je bilo v primeri s številom obojenj naravnost neznatno.

Zdaj se začne gripa pojavljati v Evropi. A dočim je Anglija skoro popolnoma varna pred njo, zavzema bolezen v Nemčiji, posebno v Berlinu, naravnost epidemičnega značaja. Prve dni so se pojavljala obolenja v najlažji formi, od nedelje dalje pa postaja bolezen kompliciranejša in prebivalstvo je v velikem strahu, kaj utesne še priti. Ker stane zdravniška nega doma preveč, oddajajo pacijente naravnost v bolnice, ki so že sedaj prenapolnjene. Bolniški vozovi so neprestano na potu in vozijo v bolnice in na klinike nove bolnike. Pravijo, da je število bolnikov sedaj mnogo večje nego pred desetimi leti, ko se je ta bolezen pojavila prvič v Srednji Evropi v velikanskem obsegu.

Gripa je, kakor znano, nalezljiva bolezen. Zaradi tega je povsem umevno, da se pojavlja tako število. Njen izvor je iskati v premaranju in prehlajenju, kateremu se v zimskem vremenu često ne moremo izogniti. Občutne razlike v temperaturi jo naravno pospešujejo in prehodi iz suhega vremena v vlažno vreme tudi.

Naleze se navadno z vdihavanjem. Pri kihanju ali kašljanju jo prenese od bolnika na zdravega človeka povzročitelj bolezni, ki se razpase in ga okuži, da v kratkem času obledi tudi sam. Že iz tega razloga bi se morali v zimskem času držati pravila, da ne kihamo in kašljamo pred ljudi ali celo v ljudi, ampak da držimo vselej robec pred usti. V ostalem je dobro, če se z bolniki sploh ne družimo in se držimo od njih v primerni razdalji. Če pa smo primorani imeti opravka z njimi, bodimo vsaj toliko previdni in zaščitimo se s tem, da ne prihajamo z njimi v direktn stik ali vsaj ne v njih preveliko bližino.

Pred gripo pa se obvarujemo še drugače. Paziti moramo, da se ne prehladimo in ne premrazimo. Predvsem velja imeti noge v gorkem in jih čuvati pred vlago. Tudi spodnji život moramo čuvati, da ne nazebe. Če kljub temu obolimo, smo lahko prepričani, da bo bolezen lahkotna značaja. Čuvati se je lažje, kakor pobijati bolezen, ki se je že razvila.

Gripa se začne običajno s povišano temperaturo 37 stopinj. Čim kdo začuti,

da ima vročino, naj gre v posteljo in naj leži dva do tri dni. Na ta način se bo hitro in dobro izlečil. Če pa bolezen zanemarija, se stvar komplicira in v kratkem ga napade huda vročina, ki ne mine tako hitro in z enostavnimi sredstvi. Pojavi gripe so v splošnem: medloba, glavobol, indispozicija, slab tek, mrzle roke in noge. Ker se ni občega zdravila, s katerim bi gripo pobijali, je priporočljivo v prvi vrsti znojenje. Čaji so torej vselej na mestu. Tudi zavzivanje alkoholnih pijač vpliva na bolnika ugodno, vendar ne gre pretiravati. V slučaju komplikacij pokličimo zdravnika. Tega si pa prihranimo, če ravnamo takoj v začetku bolezni previdno in razumno.

Belgijska kraljica kot vijolinska virtuoziinja

Poleg angleške kraljevske rodbine, ki je po vsem svetu zelo priljubljena, je deležna velikih simpatij belgijskega naroda in inozemstva tudi belgijska kraljevska rodbina. Belgijski kralj in kraljica sta zelo skromna in njuno demokratsko naziranje se kaže tudi v dejanjih. V belgijskih parkih srečavamo ljudje zdaj dražestno mlado damo v spremstvu starejše gospe. Ljudje jo spoštljivo pozdravljajo in dama prijazno odzdravlja. To je belgijska kraljica, ki vozi svoje dete na izprehod. Kraljica Elizabeta je zelo naobrazena dama. Malokdo pa ve, da je tudi vijolinska virtuoziinja. V pariškem »Petit Journalu« pripoveduje dirigent pariške komične opere Georges Lauweryn o belgijski kraljici, ki jo je spremljal kot kapelnik kraljevske opere v Bruslju na klavirju. Slavni vijolinist in šef dvornega orkestra Eugene Isaye ga je uvedel v dvorne kroge.

Kraljica Elizabeta je znamenita vijolinistka, ki z uspehom nastopa na koncertih v ožjih družabnih krogih. V kraljevih salonih često prireajo dvorne koncerte. Kraljica igra prvo vijolino, dvorna dama drugo, slavni virtuozi Deru pa tretjo. Nekoč je Lauweryn spremljal kraljico na klavirju, a kralj je sedel v salonu in z zanimanjem poslušal koncert. Istega večera bi moral Lauweryn dirigirati v operi. Mož se pa ni upal opozoriti kraljice, da mora čez četrto ure nastopiti v operi. Končno je kralj pogledal na uro, obrnil se je k svoji ženi, rekoč: »Velikanstvo, pozabili ste, da mora g. Lauweryn nocoj dirigirati v operi. Zdi se mi, da ga preveč nadlegujete. Moramo ga odpustiti, da ne pride v opero prepozno.«

Trg. pomočnik

mešane stroke, star 19 let, agilen prodajalec, vsestransko zanesljiv, želi svoje sedanje službeno mesto premeniti, najraje v kako večje mesto v Sloveniji. Cenj ponudbe na upravo »S. Naroda« pod št. 2925.

Kmečko posestvo

15 minut od postaje Stična na Dolenjskem, v zelo lepi legi, njivo, travnike, gozdove, poslopje krito mesto v Sloveniji. Cenj ponudbe na upravo »S. Naroda« pod št. 2969.

Landauer

prodaja polkovnik Ceda Jovanovič. Obrnite se na artilerijsko vojašnico, tel. 2264.

Modelnega mizarja

za izdelovanje lesenih modelov, z večletno prakso, iščemo za takoj. Godbeniki prednost. Cenj ponudbe na Dioničko društvo Domace tvornice predenja i tkanja u Dugotrsi.

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra c. 25. 89/T

Kuharico

prvovrstno ki tudi vsa druga hiša na dela vrši, sprejemem v fino hišo (2 osebe) v Zagrebu. Reflektira se samo na resno in popolnoma samostojno moč z dobrimi spričevanji, ki želi dolgotrajno in dobro službo. Potni trošek v Zagreb povrnen. Ponudbe s sliko na naslov »Zagreb« pošlanski pretinac 208. 1964

Natakarico

kavcije zmnožno, sprejemem z 10. januarjem v stalno službo. — Ponudbe na upravo lista pod »Natakarica/2«.

Krasno posestvo

z velikim sadonosnikom, gospodarskim poslopjem, veliko betonsko kletjo in stanovanjem v vili takoj oddam v najem ali prodam po zelo ugodni ceni v bližini mesta Radeče. Informacije pri gospe Weiss, Sv. Peter 37, Zidam most.

Pridno služkinjo

z letnimi spričevanji, ki zna nekaj kuhati in opravljati domača dela, sprejemem takoj. — Trgovina Hočvar, Krško.

Stalno službo

z mesečno plačo 1500 Din dobi gospod, kateri posodi 10.000 Din proti popolni garanciji. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod značko »Takoj v Ljubljani 2962«.

Radio - tehnik

izkušen v praksi in teoriji, kakor tudi v elektrotehnik in precizijski mehaniki, išče delo. Ponudbe na upravo lista pod »Tehnika/2999«.

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkotam želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 102/T

Iščemo osebe

za vodstvo podružnice. Posebnega znanja, skladišča ali obratne glavnice ni treba. Mesečni dohodki okoli 150—200 dolarjev. Vprašanja pod

„THE NOVELTY“

na

VALKENBURG, LIMBURG, HOLLAND.

SAVEL KALIN

trgovina s surovimi kožami
LJUBLJANA, Mestna klavnica

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrste kredite, eskomptira menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančni stroko splošno posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne stete na shroke pod zelo ugodnimi pogoji